

ԱՐՏԱԿ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ

ԵՊՀ դոցենտ, Գևորգյան հոգևոր ճանապարհի դասախոս

ՊԵՏՐՈՍ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ – 60

Մեր հոգեբանության մեջ արմապացած է՝ ամեն նորածնից ակնկալել իր երկրին ու ժողովրդին պիտանի անձնավորություն դառնալը։ Անշուշտ, նույնպիսի ակնկալությամբ էին

60 տարի առաջ, 1944 թ. հունիսի 22-ին, Լենինական քաղաքում ավելում ծնունդը որդու, որը երգեկացի Հովհաննես Հովհաննիսյանի և փրապիզոնցի Վարդանուշ Լուսպարոնյանի ընտանիքում ծնված ութ զավակներից հինգերորդն էր։ Եվ հաստատ կարելի է պնդել, որ այն ժամանակ որևէ մեկի մարդով էլ չէր անցնի, թե նորածնի մասին 60 տարի անց խոսելիս՝ նրան պետք է բնորոշեն որպես հայ պատմագրության մերօրյա լավագույն ուսումնասիրողներից մեկի...

1951-1961 թթ. սովորել և ավարտել է Լենինականի Վ. Մայակովսկու անվան N 5 միջնակարգ դպրոցը։ 1962-1970 թթ. ուսանել է Երևանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետում։ Ուսումնառությունն ընդմիջվել է զինծառայությամբ (ԽՍՀՄ զինված ուժեր, 1964-1967 թթ.):

1970-1973 թթ. կրթությունը շարունակել է Երևանի պետական համալսարանի ասպիրանտուրայում՝ գիտության վաստակավոր գործիչ, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Սերոբ Պողոսյանի ղեկավարությամբ։

1975-1980 թթ. աշխատել է Երևանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետի կաբինետի վարիչ։

1976 թ. պաշտպանել է դիսերտացիա՝ «Հայաստանի ֆեոդալիզմի դարաշրջանի սոցիալ-տնտեսական հարաբերությունների ուսումնասիրությունը ակադեմիկոս Հակոբ Մանանդյանի աշխատություններում» թեմայով և ստացել պատմական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան։

1976-1980 թթ. համալսարանի կարգով դասավանդել է Երևանի պետական համալսարանի փարբեր ֆակուլտետներում։ 1980-1984 թթ. եղել է դոցենտի պաշտոնակատար Երևանի պետական համալսարանի Հայոց պատմության ամբիոնում։

1984 թ. ստացել է դոցենտի կոչում։

1984 թվականից առ այսօր Երևանի պետական համալսարանի Հայոց պատմության ամբիոնի դոցենտ է։

1992-1993 թթ. դասավանդել է Համագգայինի Բեյրութի Հայագիտական բարձրագույն դասընթացներում:

1995-1999 թթ. համալսելության կարգով դասավանդել է Սևանի Վազգենյան Հոգևոր Դպրանոցում:

1999 թ. առ այսօր համալսելության կարգով դասավանդում է Սուրբ Էջմիածնի Գևորգյան Հոգևոր ճեմարանում (Աստվածաբանական համալսարան):

1984-2004 թթ. եղել է մի շարք գիտական, գիտամեթոդական, ուսումնական խորհուրդների անդամ: Մասնակցել է հայագիտական բազմաթիվ միջազգային և հանրապետական գիտաժողովների:

Պետրոս Հովհաննիսյանի ուսումնասիրությունները, որոնք գիտական և հանրամարտչական մամուլում բազմիցս գրախոսվել ու արժանացել են ամենաբարձր գնահատականների, կարելի է բաժանել մի քանի մեծ խմբերի: Ուշագրավ մի խումբ են կազմում հայ պատմագիտության մեծերի կենսամատենագիտությանը նվիրված նրա ուսումնասիրությունները, որոնց մեջ հատկապես հիշատակության են արժանի Մովսես Խորենացու, Նիկողայոս Ադոնցի, Հակոբ Մանանդյանի և Ծափուր Աղայանի կյանքին ու գործունեությանը նվիրված աշխատանքները:

Չափազանց կարևոր են նրա մասնակցությամբ կազմված ու խմբագրությամբ լույս տեսած «Հայ ժողովրդի պատմության քրեստոմատիա» (հատ. 1, Երևան, 1981), «Հայոց պատմություն. հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը» (Երևան, 2000), «Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսներ» (Երևան, 2001) հատորները, որոնք մեր ուսանողության համար այսօր ծառայում են իբրև անփոխարինելի ուսումնական ձեռնարկներ:

Պետրոս Հովհաննիսյանի պրպարուն աշխատասիրության բոլորիս համար անսպասելի արդյունքը եղավ փարիներ առաջ Բեյրութի Համագգայինի գրական դիվանում Նիկողայոս Ադոնցի կորած համարվող արխիվի հայտնաբերումը: Դրան հաջորդեցին մամուլում և առանձին գրքերով մեծանուն գիտնականի չինացող աշխատանքների հրատարակությունները: Ներկայումս Պետրոս Հովհաննիսյանի աշխատասիրությամբ հրատարակության ընթացքում է գտնվում Նիկողայոս Ադոնցի քառասորյակը:

Հայկական հարցի ուսումնասիրության առումով բացառիկ կարևոր նշանակություն ունեցան Նիկողայոս Ադոնցի «Հայկական հարց» հատորի (կազմել, ծանոթագրել և ներածությունը գրել է Պետրոս Հովհաննիսյանը, Երևան, 1996) և «Армянский вопрос. Геноцид армян. Библиография литературы на русском языке (1877-1997)» (составители П. О. Оганесян, Э. А. Бабаян, Ереван, 1998) մատենագիտական փնտելավորի հրատարակությունները, որոնք հորելյարի աշխատությունների մեջ ուրույն խումբ են կազմում:

Պետրոս Հովհաննիսյանի գործունեության մեջ բացառիկ փնտել է գրավում նրա դասախոսական երկարամյա աշխատանքը: Վերջերս թղթապանակներիս մեջ այլ նյութեր փնտրելիս ձեռքս ընկավ «Երիտասարդ պատմաբան» ուսանողական պաշտոնաթերթի 2000 թ. երրորդ համարը, որում գտնվում է նյութերից մեկը կրում էր «Հարցազրույց սիրելի դասախոս Պետրոս Հովհաննիսյանի հետ» վերնագիրը:

Այսօր Հայաստանում և Մփյուռքում կան մեծ թվով գիտության դոկտորներ և թեկնածուներ (այդ թվում՝ փողերիս հեղինակը), որոնք սիրով ու հպարտությամբ են խոսում իրենց՝ Պետրոս Հովհաննիսյանի ուսանողը եղած լինելու մասին:

Շնորհավորում ենք մեծարգո Պետրոս Հովհաննիսյանի ծննդյան 60-ամյակը՝ ցանկանալով նորանոր հաջողություններ իր բեղմնավոր գիտական և դասախոսական գործունեության բնագավառներում:

Խմբագրության կողմից - «Էջմիածին» ամսագրի խմբագրությունը ևս շնորհավորում է բազմավաստակ գիտնականին ու դասախոսին՝ մաղթելով գիտա-մանկավարժական գործունեության արդյունաշատ երկար տարիներ:

Սրտրե փայագրելով հարգարժան գիտնականի նոր հոդվածը, ակնկալում ենք նրան հաճախ հյուրընկալելու «Էջմիածին» ամսագրի էջերում: